

S obzirom da, kao što je rečeno, prigovor zastare nije osnovan, a prvostepeni sud je propustio da raspravlja i odluči o osnovanosti tužbenog zahtjeva (u pogledu merituma stvari) u odnosu na drugotuženoga valjalo je pobijanu presudu ukinuti i predmet vratiti tome sudu radi ponovnog sudjenja o stvari, s time da odluči i o troškovima, pa je zato odlučeno kao u t. III izreke ove presude.

V.V.

Bilješka.- U gornjoj presudi je sud pravilno stao na stajalište da sporazumom stranaka nije moguće produljivati zakonom predviđjene zastarne rokove. Od ovog načela Zakon o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi u čl.679. za potraživanja iz ugovora o iskorištavanju brodova odstupa na način da stranke mogu, pošto je nastalo potraživanje, pismeno ugovoriti rok zastare koji je dulji od roka određenog zakonom. Ugovor koji nije sklopljen u pismenom obliku nema pravni učinak.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Presuda br. III Sl-2662/77-2
od 31.I 1978.

Vijeće: Petar Sremac, mr Veljko Vujović, Mirko Braida

Prijevoz stvari željeznicom - Odgovornost željeznice - Šteta prouzročena vlagom izazvanom kišom - Ako željeznica učini vjerojatnim da je šteta na robu prouzročena kišom koja ima značaj više sile ne odgovara za štetu dok imalac prava ne dokaže da viša sila nije bila uzrok šteti

U ovoj pravnoj stvari radi se o dvjema parnicama radi isplate iznosa od 4.060,35 din. spp i radi isplate iznosa od 2.406,15 din. spp) u predmetima prvostepenog suda br. P-4292/77 i br. P-4293/77) spojenim radi provođenja jedinstvenog postupka iz razloga ekonomičnosti postupka. Radi se o predmetima u kojima vrijednost spora ne prelazi iznose od po 5.000 dinara, dakle o sporovima male vrijednosti u smislu odredbe čl.502. Zakona o parničnom postupku.

Tužitelj je osiguratelj, pa kao pravni sljednik (subrogatar) korisnika prijevoza kome je naknadio štetu nastalu zbog oštećenja robe od vlage tijekom željezničkog prijevoza, ustaje tužbom protiv vozara (željeznice) radi povrata (regresa) iznosa kojeg je podmirio korisniku prijevoza. Tvrdi da je vozar odgovoran za nastalu štetu na

robi - filter štapićima zapakiranim u kartonske kutije, jer je u željezničkim vagonima kojima je roba prevožena došlo do oštećenja robe zbog vlage na taj način, što je kiša prodrla u unutrašnjost vagona i ovlažila dno - pod vagona - a zatim se vlaga kroz kartonske kutije upila u filter štapiće i oštetila ih.

Tuženi vozar protivi se tužbenom zahtjevu u cijelosti i predlaže da se isti odbije. Ističe da je korisnik prijevoza naručio željezničke wagone, sam tovario robu u wagone i u tovarnom listu izričito naveo u rubrici 14 "roba osigurana od vlage".

Prema tome tuženi smatra da kao vozar ne odgovara za rizik koji je izričito preuzeo pošiljalac pa dakle i njegov sljednik - tuženi ugovorom o prijevozu. Osim toga tvrdi da je do prodiranja kiše u wagone došlo zbog olujne kiše - dakle više sile, tj. okolnosti koje nije mogao predvidjeti ni spriječiti, a kao osnovno ističe da se radi o grešci u pakiranju robe, jer da je roba bila uredno pakirana, tj. da su kartonske kutije bile obložene polivinilskim omotačima, do štete ne bi došlo. Vozar ne odgovara za štetu nastalu uslijed posebnih okolnosti kao što je nedovoljno pakiranje robe.

Prvostepeni sud je izveo dokaz pregledom pismene dokumentacije koja je priložena spisu, tovarnih listova i izvidjajnih zapisnika o šteti i drpa je nakon provedene rasprave presudom usvojio tužbeni zahtjev u cijelosti u oba spomenuta predmeta. Prema stajalištu prvostepenog suda odgovornost vozara postoji, jer to proizlazi iz spomenutih isprava na kojima je tužbeni zahtjev utemeljen. Prema stavu prvostepenog suda vozar ne bi odgovarao za štetu zbog olujne kiše jer je to okolnost koju nije mogao predvidjeti ni spriječiti, ali on odgovara zato što je u tovarnom listu navedeno da je teret osiguran od vlage a nije pružio dokaz o tome da je doista postojala olujna kiša.

Tuženi pobija žalbom prvostepenu presudu u cijelosti zbog žalbenih razloga bitne povrede odredaba parničnog postupka i zbog pogrešne primjene materijalnog prava. Predložio je da se tužbeni zahtjev odbije a njemu naknadi trošak cjelokupnog postupka.

Žalitelj (vozar) posebno ističe da je prvostepeni sud pogrešno primijenio materijalno pravo kad ga je obvezao na plaćanje utuženog iznosa, jer da prema izričitoj odredbi čl.68, st.1, toč.2. Zakona o ugovorima o prijevozu u željezničkom prometu vozar ne odgovara za štetu koja je nastala uslijed nedovoljnog pakiranja robe. Ako je roba po svojoj

naravi izložena oštećenju radi se o robi koja vrlo lako upija vlagu (filter štapići su vrlo osjetljivi na vlagu - higroskopna roba) bili su pakirani u kartonske kutije koje takodjer upijaju vlagu, prema tome pošiljalac nije osigurao teret od vlage - iako je netočno u tovarnom listu to naveo. Prema tome vozar nije odgovoran za naknadu štete. Prvostepeni sud osim toga netočno navodi da nije pružen dokaz o postojanju olujne kiše jer se u izvidjajnim zapisnicima koje je potpisao primalac bez primjedbi izričito navodi da je do prodiranja kiše u vagon došlo uslijed olujnog nevremena.

Drugostepeni sud je žalbu uvažio i preinačenjem prvostepene presude tužitelja odbio s tužbenim zahtjevom iz slijedećih razloga:

Kao što je uvodno spomenuto ovdje se radi o sporovima male vrijednosti u smislu odredbe čl.502. Zakona o parničnom postupku jer vrijednost spora ne prelazi iznose od po 5.000 dinara.

Ispitujući prvostepenu presudu u granicama žalbenih razloga drugostepeni sud nalazi da je ista donesena bez bitnih povreda parničnog postupka, ali na temelju pogrešne primjene materijalnog prava.

Naime, prema izričitoj odredbi čl.68, st.1, toč. 2. Zakona o ugovorima o prijevozu u željezničkom prometu (Sl.list SFRJ, br.2/74) prijevoznik se oslobadja od odgovornosti ako oštećenje stvari nastane zbog posebne opasnosti koja je u vezi, između ostalog, i s okolnošću što stvar nije dovoljno upakirana, a zbog tog nedostatka, i po svojoj naravi, izložena je oštećenju. Prema odredbi čl.69. cit. Zakona, utvrdi li vozar da je prema okolnostima slučaja oštećenje moglo nastati u vezi s takvom posebnom opasnošću, pretpostavlja se da šteta otuda proizlazi.

U konkretnom slučaju među strankama nije sporno, a to proizlazi i iz sadržaja tovarnih listova, pošiljalac je u tovarnom listu naveo u rubrici 14 da je teret osiguran od vlage. Iz izvidjajnih zapisnika br. 512 od 31.X 1976. i br.141 od 25.III 1977. proizlazi da je do oštećenja robe, spomenutih filter štapića pakiranih u kartonske kutije, došlo isključivo zato što je vlaga s poda vagona prodrila kroz kartonske kutije do robe koja vrlo lako upija vlagu, a do vlage u vagonu je došlo iz razloga što je vladala oluja za vrijeme prijevoza.

Kraj takvog stanja stvari prvostepeni sud je pogrešno ocijenio sadržaj spomenutih isprava i stoga izveo

pogrešan zaključak o postojanju odgovornosti vozara.

Drugostepeni sud je, cijeneći te isprave u skladu s odredbom čl.573, st.1, toč.2. Zakona o parničnom postupku (Sl.list SRJ, br.4/77) ustanovio da iz pismenih isprava proizlazi da je do prodiranja vlage u vagone došlo uslijed olujnog nevremena, iako su vagoni tehnički ispravni za transport robe. Nadalje, nije točna izjava pošiljaoca da je teret bio osiguran od vlage, jer se iz tih isprava vidi da teret uopće nije bio osiguran, tj. zaštićen od vlage, jer nije bio omotan zaštitnim polivinilskim omotačima. Dakle pošiljalac je netočno naveo u tovarnom listu da je osigurao teret od vlage. Nadalje, vozar po čl.68, st.1. toč.2. i čl.69. cit. Zakona očito ne odgovara za štetu nastalu uslijed nedovoljnog pakiranja robe, pa pošto se ovdje stekla takva okolnost koja vozara ekskulpira po cit. propisima od odgovornosti za naknadu štete, valjalo je uvažanjem žalbe tuženog prvostepenu presudu preinačiti i u cijelosti odbiti tužiteljev zahtjev za oba sporna iznosa.

V.V.

OKRUŽNI PRIVREDNI SUD, Rijeka

Presuda br. P-1363/76
od 24. XII 1976.

Sudac: Andrija Crnković

Tužba se ne može uručiti zapovjedniku broda u istom vlasništvu za zahtjeve prema drugim brodovima

Sud je odbacio molbu tužitelja da se tužbe za štete koje potječu iz poslovanja brodova CEGLED i HAJDUSZOBOSOLO utuže zapovjedniku broda TATA.

Prema stajalištu ovog suda zapovjednik broda zaista predstavlja brodara i njegov je punomoćnik, ali isključivo u okviru svoje komercijalne djelatnosti i onih odnosa i obveza koje nastaju ili mogu nastati prema trećim osobama, a u svezi su s brodom i navedenom djelatnošću. U konkretnom slučaju u ovom sudnom predmetu br. P-134/76 sam je tužitelj utvrdio da mu je šteta nastala na brodu tužene stranke CEGLED, a u predmetu br. P-1363/76 na brodu HAJDUSZOBOSOLO, pa prema tome tužiteljevi zahtjevi usmjereni na obeštećenje nisu u nikakvoj svezi niti s brodom tužene stranke TATA, niti s njegovim zapovjednikom Kiss Jozsefom, pa je stoga valjalo odlučiti kao u dispozitivu.

A.C.

Bilješka.- Cvu je presudu potvrdio Viši privredni sud SR Hrvatske u Zagrebu svojom presudom br.V-Sl-121/77 od 13.IX 1977.